

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. szám

Kiadóhivatal:
Sándor király-utca 9. sz.

Sürgőnycim: Délbácska
Telefonszám: 137

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy hóra - - 20 dinár
Negyedévre - 60 dinár
Félévre - - 120 dinár

Egyes szám ára:
1 DINAR

NOVISAD, 1922 szeptember 9

POLITIKAI NAPILAP

III. évf. 198. szám

Szombat

A magyar gimnázium halálára

Ez is elvégeztetett. 1922. szeptember 8-án minden kétséget és minden reményt kizáróan megállapítást nyert, hogy a novisadi magyar gimnázium megszűntnek tekinthető. A halotti be-seédben ne érjen vád senkit. Ne érje vád az iskolapolitika szellemét, amely meggátolta a beiratkozásokat, ne érje vád a szülőket, akik súlyos körülmé-nyek között nem ébredtek történelmi kötelességük tudatára. A szülők meg-állapodtak a megdöbbenésnél és a két-ségbeesetségnél, de ennél több nem történt és nem is történhetett. Elvége-ztetett. A gimnázium igazgatója a mai napon elkészült az osztályok rendjének beosztásával és ezen osztályok közötti magyar osztályok már nincsenek. El-hangzott a könyörtelen kijelentés, ezeken változtatni nem lehet. Azzal a gondolattal, hogy a városnak lehet még egyszer magyar gimnáziuma, itt többé már senkisé nem foglalkozhatik. A választójog után az iskola... Vajjon mi jöhet még? Mit tehet, még elvenni ami emberi jog, ami a lélek és gondolat szabadsága? Mi jöhet még? Nincs bennünk már til-takozó szó, csak fájdalom, lemondó szomorúság. Nincs kiben biznunk és nincs, nem lehet hitünk a csüggedők-ben, akiknek hite nem tudott kigyulni akkor, amikor még mi is hittünk. Akik előtt bezárultak most a gimnázium ka-pui, akik előtt a becsapott ajtó talán egy jövőt zárt le, az a generáció, ame-lyet most megfosztottak a tudás meg-szerzésének lehetőségétől, vajjon milyen gondolatokkal fog visszatekinteni tíz év múlva azokra, akik most nem tudták biztosítani számára az iskolát? Ebben az évben a magyar gimnázium, a jövő évben a magyar polgári iskola, aztán... aztán mi jöhet? A magyar értelmiség sorsa bukkott el a magyar gimnázium-mal és ez súlyos felelősség azok szá-mára, akik a magyar iskolát még a tizen-kettedik órában is megmenthették volna. A magyar tanárokat beosztják állam-nyelvű, vagy német osztályokbai sza-badságolják, vagy rendelkezési állo-mányba helyezik. A magyar tanárok kenyerüket veszítik, a magyar diákok többet veszítenek. Egyik a multját te-meti, a másik azonban a jövőjét vesz-tette el. És ez több. Ennél többet sen-kisem veszíthet. A magyar diákok jö-vőjében itt a fajuk, a magyarság, a magyar kultúra jövője veszett el. Ezért szomorúak, kétségbeesettek és lemondóak e sorok, amelyek nem képesek erőtlén szavakban a fojtó fájdalom mér-tékét visszaadni.

Kemal pasa az Égei-tengernél

Konstantinápoly (Eredeti távirat) A Kemal pasa vezénylete alatt álló török csapatok folytatják előnyomulásukat. Ma elfogtak egy egész görög hadtestet számos ágyúval, gépfegyverrel és lőszerrel. Az elfogottak között van Kados hadseregpáncsnok is teljes vezérkarával. A görög hadsereg veresége teljes. Az egész hadsereg pánikszerű futásban a tenger felé menekül. A török csapatok előőrsei ma elérték az Égei tengert.

Konstantinápoly, Eredeti távirat.) A „Havas” ügynökség jelenti: A francia, angol és olasz megbízottak közölték az angorai kormánnyal, hogy az azonnali fegyverszünet megkötése esetén Görögország beleegyezik Kiszesia kiűritésébe. A fegyverszüneti feltételek megbeszélése végett a tárgyaló felek a semleges zónában találkoznak.

Konstantinápolyi jelentése szerint a nagykövetek tanácsa elhatározta, hogy a további vérontás elkerülése végett az angorai kormányt a fegyverszünet megkötésére kéri fel. A nagykövetek tanácsa szerint Boszporust, Thrákiát és Konstantinápolyt a szövetséges katonai erők mind-

addig megszállva tartják, míg a közel kelet kérdését a nagyhatalmak el nem intézik.

A „Havas” ügynökség jelenti, hogy az angorai távirat Trikupisz görög tábornok és más vezérkari tisztek fog-ságba jutását megerősítik. A görögök vesztesége 50.000 ember, küztük 15.000 fogoly,

A „Temps” írja, hogy beavatott körökben kijelentették, hogy a görög kormánynak terve Kisázsia kiűritése után a hadsereget Khios szigetén demobilizálni, mivel a kormány a zavargásokat Athenben és Görögország belsejében ki akarja kerülni.

A „Havas” a bukaresti merényletről

A magyar sajtó a francia sajtóügynökség ellen

Budapest. (Eredeti távirat.) A nemzetgyűlés csütörtöki ülésén folytatták az adójavaslatok vitáját. A feliratkozott szónokok közül azonban többen elállottak, úgy hogy a javaslatok általános vitája véget is ért. A legközelebbi ülés kedden lesz, mikor a nemzetgyűlés megkezdi az adójavaslatok részletes vitáját.

A román sajtó nemrég azt a szenzációs hírt közölte, hogy a román hatóságok letartóztattak négy magyar tisztet, kik azért jöttek Romániába, hogy a román királyi párt meggyilkolják. Ezen hírre vonatkozólag a „Havas” távirati ügynökség a következőket közli: A lapok bukaresti jelentése szerint az elfogott összeesküvőknek vallomásából kiderült, hogy Horthy tengernagy szerepel egy összeesküvésben, melynek célja meggyilkolni a román királyt, valamint különböző államférfiakat, első-sorban Masarykot és Benest.

Ezzel a hírrel az egész magyar sajtó vezetőhelyeken foglalkozik, megcáfolva annak minden sorát és legélesebben elítélve a Havas ügynökséget, mely ilyen hírek terjesztésére vállalkozik. A Budapesti Hírlap vezércikkben azt írja: Nem tudjuk, hogy a párisi lapok milyen forrásból veszik a hírt, de elhiszik, mert a Havas szállította. Nem lehetetlen, hogy a bukaresti vádlottak ilyen vallomást tettek, mert lehet, hogy naiv kalandorok a vádlottak, akik azt vallják, amit tőle kívánnak. Hihetetlen dolog, hogy a párisi lapok és a Havas ügynökség nem tették fel maguknak a kérdést, vajjon lehetséges-e, hogy egy ország első méltóságát viselő férfi ilyen vállalkozásokba keveredjék? Miféle józan oka lehet akárkinek is Magyarországon arra, hogy összeesküvőket toborozzon a kisantant fejedelmének és államférfinak meggyilkolására? Sem Magyarország kormányzójának, sem bárkimásnak az országban erre nem volt szüksége, ellenben mégis szüksége volt rá annak, aki oly mohón siet világgá hirdetni a bukaresti vallomást. A Pesti Napló így ír: Nincs kevesebből szó e hírek szerint, minthogy Budapesten való-ságos körgyilkosság tervét határozták el, mely-

nek élén a kormányzó áll. Rémmegény számára kapitális gondolat. A dolog elintézésére elég-séges egyetlen egy kijelentés. Magyarországot csakugyan mélyre lenyomták, de odáig nem fog lesülyedni soha, hogy külső politikájának intézésében a gyilkosságok rendszerét vagy eszközeit alkalmazza.

Jön az ármaximálás!

A minisztertanács ülése — Szigorú intézkedések az árdragítók ellen — A passzív vidékek élelmezése

Beograd. (Eredeti távirat.) Ma ülésezet a minisztertanács Timotjevics Koszta belügyminiszter helyettes miniszterelnök elnöklése alatt. Napirenden vannak a kormány intézkedései a drágaság és a délnyugati vidékeken fenyegető éhínség leküzdésére.

A minisztertanács ma köriratban utasította a törvényhatóságokat járjanak el a legszigorubban az élelmiszerekkel üzérkedők és árdragítók ellen. Az árdragítási vétségeikért mérjenek ki szigorú, példás büntetéseket.

Ezután a minisztertanács rátért az ármaximálás kérdésére és elhatározta, hogy elvileg kimondja az életfenntartásra szükséges árucikkek árának hatósági megállapítását.

Az ülés végén Kumanudi pénzügyminiszter jelentést tett az állami birtokok ügyállásáról és beszámolt, hogy Krisztnán képviselő, aki megvizsgálta a bellyei állami uradalmat és jelenti, hogy ott sok termény van felhalmozva, mely tekintetbe jön a déli vidékek élelmezésének biztosítására.

A tisztviselői törvény.

Beogradból jelentik: A törvényelőkészítő bizottság e hó 14-én ül össze. Napirendjének legfontosabb pontja a tisztviselői törvényjavaslat tárgyalása. Az összes tagokat táviratilag összehívták.

A Népszövetség ülése

Oroszország, Ausztria, Magyarország és a kisebbségek ügye a napirenden

Genf. (Eredeti távirat.) A Népszövetség mai teljes ülésén Nansen Oroszország nyomoráról beszélt. Szükségesnek tartja a Népszövetséget abból a célból, hogy Európán segíthessen. Eddig azonban Oroszország számára semmit sem sikerült elérni. Szükséges volna a Népszövetség erejét Oroszország javára kihasználni. A segítség azonban sürgős, mert Oroszországban eddig három millió ember halt meg éhen.

Nansen ezután áttér a kisebbségi kérdés fejtegetésére és azt mondja, hogy a Népszövetségnek ezt az ügyet is rendezni kell. Azok a rendelkezések, melyek a nemzeti kisebbségeket oltalmazzák, nem maradhatnak csak írott intézkedések, hanem azok a gyakorlati alkalmazását és megvalósítását a Népszövetségnek egyik feladatává kell tenni. A békeszerződések folytán nyolc millió ember került idegen nemzetiségűekkel kapcsolatba. A Népszövetség kötelessége megakadályozni a kisebbségek elnyomását.

A norvég delegátus azután Ausztria ügyét teszi szóvá és azt mondja, hogy Ausztria érdekében megindult akciót a legnagyobb eréllyel kell támogatni. — Ishi japán delegátus beszédében hangsúlyozza, hogy Japán a legnagyobb örömmel fogadta a tengeri lefegyverzésre vonatkozólag Washingtonban hozott határozatot. — Meta svájci delegátus kiemeli, hogy a Népszövetségnek a világ valamennyi nemzete szövetségének kell lennie, mely a háború és béke kérdésében valamennyi ország véleményét kifejezésre juttassa. A világ nagy problémáival szemben nem szabad passiv magatartást tanusítani. Meta kijelenti, hogy Lord Robert Cecil beszédével teljesen egyetért, az osztrák kérdésben pedig kifejti, hogy a Népszö-

vetségben nincs olyan állam, mely nem akarná Ausztria függetlenségét fentartani.

Seipel kancellár visszautazása előtt nyilatkozott a Népszövetség munkájáról az osztrák kérdésben. Az osztrák kancellár azon meggyőződését fejezte ki, hogy a Népszövetség szilárdul ohajtja az osztrák kérdés megoldását. Erre nem lesz képes, a közép-európai államok kénytelenek lesznek sorsukat kezükbe venni és a világbéke megoldása érdekében a kérdéseket saját eszközeikkel megoldani.

Magyarország felvételi kérelme is ma került tárgyalás alá a Népszövetségben. A Népszövetség hatodik bizottsága, mely politikai ügyekkel foglalkozik, Landov hollandi delegátus elnöke alatt ülést tartott, amelyen az elnök javaslatára elhatározták, hogy kiküldenek egy albizottságot, mely Magyarország felvételének kérdésében javaslatot terjeszt elő. Az albizottság tagjai: Hancaux francia, Imperiali olasz, Fischer angol, Meta svájci, Fourtul venezuelai és Benes csehszlovák delegátusok. Az albizottság elnöke Landov lett. A bizottság elhatározta, hogy mielőtt javaslatát előterjeszti, meghallgatja Bánffy magyar külügyminisztert. A bizottság feladata megvizsgálni, vajjon Magyarország teljesíti-e a Népszövetségről szóló rendelkezésének első cikkelyének feltételeit, melyek újabb állam felvételét attól teszik függővé, hogy biztosítékot nyújt-e arra vonatkozólag, hogy nemzetközi kötelezettségeit teljesíti és a fegyverkezés tekintetében elfogadja-e a Népszövetség határozatait. Az albizottság tanácskozásai valószínűleg több ülésen át tartanak, míg jelentését a főbizottság elé terjesztheti. Magyarország felvételének ügyében a döntés a főbizottság és az albizott kezében van.

A szubotikai újságíró kongresszus

„Jugoszláviában nincs faji, felekezeti és nemzeti különbség”

A jugoszláv újságírók harmadik országos kongresszusa pénteken délelőtt nyílt meg Suboticán. A kongresszuson mintegy 200 jugoszláv és vendégeként érkezett utódállamokbeli újságíró vesz részt, akik valamennyien Subotica város vendégei. A vendégek fogadására egész Subotica zászlócsízt öltött. Legelőször zagrebi újságírók érkeztek meg, akiket a beogradi és csehszlovák újságírók követték. Az érkezőket Tabakovics Miklós polgármester és a subotikai szekció elnökének Protics Márkónak vezetésével a városi tanács fogadta a feldiszített pályaudvaron.

A Nemzeti Szállóban tartott banketten elsőként Protics Márkó üdvözölte a jelenléteket, majd Nikolájevics Dusan, a jugoszláv újságírók egyesületének elnöke emelkedett szólásra, aki tolmácsolta összes beogradi kollégáinak üdvözlését, majd viharos taps által követve ezeket mondotta:

— *Jugoszláviának minden fia egyenlően kedves, Jugoszlávia nem ismer különbséget a gyermekei között, tartozzanak azok bármelyik fajhoz, nemzetiséghez, vagy vallásfelekezethez...*

A kongresszus első ülését pénteken reggel 9 órakor, a Városháza közgyűlési termében nyitotta meg Nikolájevics Dusan, a jugoszláv újságírók országos egyesületének elnöke. A kölcsönös üdvözlő beszédek elhangzása után a szekciók külön-külön tartották meg üléseit. Délben a palicsi nagyvendéglőben, a város által rendezett banketten vettek részt az újságírók.

A bankett első felszólalója Boskó Tokin országgyűlési képviselő, a beogradi Tribuna belső munkatársa volt, aki a beogradi újságíró szekció nevében magyar nyelven köszöntötte a megjelent magyar újságírókat, biztosítván őket a teljes kartársi szolidaritásról, hosszabb beszédben hangoztatva, hogy az újságírók a politikát a szerkesztőségben hagyva a társadalmi érintkezésben egymásban csak a kollégát lássák.

Néhány kisebb felszólalás után a bankett összes résztvevőit a nagyvendéglő udvarán lefényképezték.

Délután öt órakor folytatták a tanácskozásokat, amelyek napirendje előtt az igazoló bizottság tett jelentést, amely különösen a novisadi szekcióban a tagtelvétel körüli állapotokat tette éles bírálat tárgyává. Hosszu és szenvedélyes vita után, amely különösen egy novisadi lap igazgatójának személye körül forgott, Bola Jovanovics, a beogradi szekció titkára olvasta fel a központi választmány jelentését, amelyet igen vegyes érzelmekekkel fogadtak. Jovanovics mentegetni igyekezett a központi választmány működését, főképpen arról, hogy az elmúlt évben a szekciók munkássága sem volt kielégítő.

Mint első hozzászóló Kresimir Kovacsics (Zagreb) kijelentette, hogy addig az egész szövetség nem végezhet az újságírók kar érdekében eredményes munkát, amíg minden tekintetben nem reorganizálják, Korkut Szahib, majd Kommandics felszólalók sem fogadták el a be-

terjesztett jelentést, amelynek sorsa felett Kovacsics javaslatára a kongresszus úgy döntött, hogy a vitát elhalasztják és ezen idő alatt választott bizottság vizsgálja felül a jelentést.

A szenvedélyes vita után az egyes szekciók tették meg jelentéseiket. Ekkor már fel-tűnő élénkség volt tapasztalható, a kongresszusi tagokon, miután az esti órákra volt kitűzve a tisztikar megválasztása. A kongresszuson erős tábora van az elnöki székben Protics Sztóján jelölésének.

Amikor az üzletbe esik a betörő

Titokzatos betörési kísérlet a Burmann-féle fegyverüzletbe

Tegnap este 8 óra tájban a Kralj Petra ulicán posztoló éjjeli őr a Burmann-féle fegyverműves üzlet előtt az üzletből kihallatszó erős dörömbölésre, majd „segélykiáltásokra” lett figyelmes. A hamarosan előkerített tulajdonos és egy rendőr asszisztálása mellett felnyitották az üzlet redőnyeit. Az üzletben egy 10—12 évesnek látszó, megszeppent fiú fogadta a belépőket, aki a rémületől dadogva mesélte el, hogy a ház félemeleti folyosóján botorkálva, a folyosóról az üzletbe nyíló, vízszintes, vastag üveglablakon keresztül „beleesett” az üzletbe.

A valószínűtlen előadás után megejtett helyszíni szemle csakhamar megállapította, hogy a mintegy négy méter magasságban fekvő ablakból egy kötél csüng alá, amely azonban nem ér le a földig. Már az első pillanatban megállapítást nyert, hogy a baleset nem is annyira az, mint inkább egy furfangosan kiszelt, de rosszul sikerült betörési kísérlet. A helyszínen csakhamar megjelent a főkapitányhelyettes, dr. Györgyevics Cvetan is, aki faggatni kezdte a fiatal, de nem tehetségtelenül kezdő betörőt, miután sok jel arra vall, hogy tetteitársai voltak, akik még idejekorán elmenekültek.

Ezalatt megjelent a szomszédos Juszt-féle írógépraktár tulajdonosa, aki előadta, hogy az üzlete feletti folyosóról az est folyamán valószínűleg hasonló szándékkal ott tartózkodó alakokat sikerült elriasztania. A két titokzatos betörési kísérlet ügyében a nyomozás megindult.

Szeptemberben jelenik meg a

DÉLBÁCSKA
KÉPES NAGY NAPTÁRA

1923-ra.

Hirdetéseket és megrendelést szeptemberig elfogad a kiadóhivatal.

* **A tegnapi footballmérkőzés.** Tegnap délután az Artézi-fürdő melletti pályán Novisad két válogatott csapata mérte össze erejét. A mérkőzésnek selejtező jellege volt, mert ennek eredményétől tették függővé intézőink a novisadi válogatott csapatnak összeállítását. Az „A” csapatban Novisad legjobb csatárai és halfjai, a „B” csapatban pedig a legjobb védelme játszott. Szép érdekes küzdelem után az „A” csapat győzött 3:1 arányban. Félidő 1:1 csatáraink tehát ugyilátszik jobbak a védelmünkénél.

A mérkőzés, melynek tanulságaival még utólag fogunk foglalkozni, alapul fog tehát szolgálni Novisad válogatott csapatának összeállításánál intézőinknek. Remélhetőleg megférnek a „zöld asztal” mellett is olyan szépen, mint a négy csapatból összecsisított játékosok a „zöld gyepon”.

* **Schäffer Béla** az NTK szélsője, a közönség kedvence, ma játszotta 100. nyilvános footballmérkőzését. Ez alkalommal az NTK vezetősége kis ünnepély keretében ezüst cigarettatárcával ajándékozta meg Schäffert.

Az első magyar szerződés egy utódállammal

Készül a magyar-lengyel kereskedelmi szerződés — A lengyel kormány előtt nincs akadálya a szerződésnek

Budapest, szept. 8. A drágaság elleni ankéteken és a parlamentben egyre sürgősebben követelik egyes hangok, hogy a magyar kormány kezdje meg a tárgyalást Lengyelországgal és kösse meg a kereskedelmi és gazdasági szerződést a politikailag és gazdaságilag is legengedékenyebb utódállammal.

Lovag Drozdowszky Henrik a varsói magyar-lengyel kamara elnöke, — a tárgyalások előkészítésére és az akció folytatására Budapestre érkezve — már pár nap óta itt tartózkodik és tárgyalni fog a magyar kormánnyal a szükségességekről. Az akcióról és a történésekről Pletrzykowszky László lovag, a magyar-lengyel kamara titkára ezeket mondotta:

— Nemcsak a régi történelmi összeköttetések, hanem a gazdasági szükségletek utalják arra a két országot, hogy mielőbb megkezdődjék köztük az állami szerződésekkel megszervezett legitim kereskedelem.

— A kereskedelmi szerződés megkötése mind a két népre, a lengyelre és a magyarra, egyformán fontos. — Lengyelország előtt dél felé vivő utakat nyit meg, a magyar közgazdaságot pedig biztosíthatja nélkülözhetetlen, de eddig sajnosan nélkülözött anyagok kellő juttatásáról.

— Először a genuai konferenciát, azután a hágaít akarták megvárni a kereskedelmi szerződés megkötésével, hogy a konferencia oldjon meg néhány fenntartott kérdést. De a konferenciák eredmény nélkül értek véget, a modern élet és a közgazdaság nemzetközisége sürget, nincs mit és miért halogatni tovább. A budapesti és a varsói magyar-lengyel kamarák kezükbe vették a szerződés elkészítésének az előmunkálatait és már is fontos lépésekkig jutottak. Varsóból, a legilletékesebb helyről azt a biztatást kapta a budapesti lengyel-magyar kamara, hogy a magyar-lengyel kereskedelmi szerződésnek ott semmi akadálya nincs.

— Dr. Baránszky Gyula, dr. Freund István igazgatók és dr. Foltényi Róbert főtitkár küldöttségileg jelentek meg a kamara nevében Walkó kereskedelemügyi miniszter előtt és a külügyminisztérium illetékes helyein, a szerződési tárgyalások megindításának az érdekében. Sikerült is megkapniok azt a közlést, hogy a magyar kormány hajlandó megkezdeni a tárgyalásokat és az előkészítő munkálatokra két referenset fog kiküldeni.

— Ezzel megtörtént az első fontos lépés. Most Drozdowszky Henrik lovag, a varsói lengyel-magyar kereskedelmi és gazdasági kamara elnöke tárgyal majd Budapesten az arra hivatottakkal.

— Szerencsés külpolitikai körülmények is elősegítik most ezt az egybekapcsolást. Hat héttel ezelőtt megbukott Varsóban a kormány s egyhónapi válság után egészségesebb irányzat kerekedett felül. A mostani lengyel kormány hangulata biztató minden egészséges gazdasági kombinációra.

— A budapesti magyar-lengyel ka-

mara elaborátumot készített az egész lengyel-magyar kereskedelmi szerződés anyagáról.

— Magyarország legfontosabb exportcikke Lengyelországba bizonyára a bor lesz, amelynek a lengyel piac a legjobb vevője. Itt árával és minőségével konkurens nélkül áll, mihelyt meglesz a bevétel engedély rá, a szerződés megkötése után. Fontos kivétel fejlődhet még ipari cikkekben és vegyiárúban. Itt a nagy valutadifferencia miatt a magyar áru veri úgy a cseh gyártmányt, mint a németet.

— Lengyelországból is igen fontos importcikkre tarthat számot a magyar közgazdaság. Ilyenek: a lodzi textiláru, amely a drága cseh áruval fog versenyezni jóságban, — de sokkal olcsóbb lehet, — aztán a fekete lengyel szén,

amely legnagyobb kerülökkel szállítva is jutányosabb a cseh szénknél. Végül fontos szükségleti importcikk lesz a nafta is, amelynek értékéről szinte felesleges is többet szólni.

— Habár a két ország jelenleg nem érintkezik egymással földrajzilag — nincs közös határuk — azért a gazdasági összeköttetés közvetlen lesz közöttük a szerződés után.

A cseh-lengyel kereskedelmi szerződés eddig három tranzitvonalat biztosított a zavartalan magyar-lengyel közvetlen forgalom számára Csehszlovákián keresztül s ezekből az orlowi- és a lawoceni-vonalak már üzemben is vannak a tranzitó számára. Minden remény jogosult arra, hogy az őszi hónapokban perfekt lesz végre a magyar-lengyel kereskedelmi szerződés és novemberre a lengyel szénvonalak már megmenthetik a hidegtől a magyar közönséget s az üzemszünetről a pesti gyárakat.

Állandó bérmozgalmak Novisadon

Indexrendszer bevezetését tervezi a munkásság

(Saját tudósítónktól) A piaci árhullámzás, a folytonosan fokozódó drágaság ma ugyszólván lehetetlenné teszik, hogy a fixfizetéses alkalmazottak és hetibéres munkások fenntarthatassák az egyensúlyt szükségleteik és jövedelmük között. A piac látogatóinak szomorú tapasztalata, hogy az árak naponként emelkednek. A filléres és koronás drágulások hetek és hónapok alatt azonban olyan összegekre rugnak, amelyek a kisember háztartásában jelentékeny deficitet eredményeznek. Ezt a hiányt a fixfizetéses alkalmazottaknak nem áll módjában pótolni és kényszerű elviselése egyrészt az életstandard állandó sülyedését, s másrészt a folyton szaporodó bérmozgalmakat eredményezik. Novisadon jelenleg bérmozgalomban vannak a borbélyok, a vasmunkások, a kézművesprók és bérmozgalom előtt áll több ipari szakma munkássága. A tapasztalat szerint a bérmozgalmak eddigi elintézési formája kényelmetlen, kellemetlen munkásra és munkaadóra egyaránt, s a legtöbb esetben nem jár kielégítő eredménnyel sem. Ma szerzett értesülésünk szerint a novisadi munkásság szakszervezeti tanácsa osztrák mintára

a bérkövetelésekkel kapcsolatos sztrájkok elhárítására és a létminimum biztosítására az indexrendszer megvalósítását tervezi.

Az index tudvalevőleg az a szám, amely percentuálisan fejezi ki, hogy az elmúlt hónapban mennyivel emelkedett a családi ellátás minimuma. Ezen indexszám alapján a munkások és alkalmazottak bére havonként automatikusan emelkedik.

Ezen tervekre vonatkozólag kérdést intéztünk a novisadi munkásmozgalom egyik ismert egyéniségéhez, aki a következő kijelentéseket tette a Délbácska munkatársa előtt:

— *Régóta foglalkozunk az indexrendszer bevezetésének gondolatával, mert a mai piaci anarchia mellett, amelynek letörésére eddig még alig történt komolyan vehető intézkedés, ugyszólván hetenként kellene megújítani a bérmozgalmakat.* A létminimum biztosítását csak ezzel tudjuk elérni, mert a tárgyalások és egyezkedések mai formája olyan nehézkes, hogy méltán idegenkedik tőle munkás és munkaadó egyaránt. Ilyen gazdasági viszonyok közepette egyetlen megoldási mód — hiába idegenkednek tőle a munkaadók — az indexrendszer révén a bérek automatikus emelkedésének biztosítása.

Mi az indexrendszer?

Az indexrendszer, amely az emelkedő drágulást és a dolgozók keresetét automatikusan kiegyenlíti, alapjában véve angol eredetű. Ausztriában az indexet legelső ízben 1921 december 21-én vezették be, akkor, amikor az u. n. élelmezési pótlékok lecsökkentésére új

törvényt alkottak az osztrák parlamentben. — Ebben a törvényben kimondták, hogy az állam nem viseli többet a kormány által kiutalt liszt és zsir forgalmi árának különbözeteit. — Együttal azonban gondoskodás történt arra nézve, hogy minden munkás a munkaadótól keresetének megfelelő törvényes pótlékot kapjon. Ez az index. Ennek a pótléknak a magasságát a fontos élelmiszerek áralban előálló különbözete alapján állapítják meg, még pedig úgy, hogy a hónap valamelyik e célra kitűzött napján hozzávetőlegesen megállapítják, hogy a gazdasági viszonyok természetes nyomása alatt hozzávetőlegesen milyen ára lesz majd e cikkeknek a jövő hónap ugyanezen napján, s az inexist minden hónapban újból állapítják meg. Bécsben ez év agusztus havában 124 százalékon állt az index. Az indexpótlék megállapítására egy munkaadóból és munkásokból álló paritásos bizottság állapítja meg a Bundeszminisztérium kiküldöttjeinek jelenlétében.

Az imént említett 124-es indexszám azt jelenti, hogy Bécsben és más fontosabb ipari városokban a négy heti élelmezés, illetve a családok egyhavi ellátása a paritásos bizottság véleménye szerint 124 százalékkal emelkedett. Az indexszámot minden hónapban közhírré teszik és ezzel a munkaadókra az a kötelesség hárul, hogy munkásaiknak és alkalmazottaiknak 124 százalékkal nagyobb bért és fizetést adjanak.

Az indexrendszernek bármennyire ellenezék is ipari részről, kétségtelenül az az előnye van, hogy munkaadók és munkások között a béremelésre vonatkozó tárgyalásokat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi és a sztrájkot elhárítja.

Az újvidéki munkások és munkaadók között előreláthatólag már a legközelebbi jövőben meginduló tárgyalások kimenetele elé fokozott érdeklődéssel tekint a Vajdaság közvéleménye.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár

Novisad — Ujvidék

DEVIZAVÉTELEKET

az új rendelet alapján

EREDETI TŐZSZEI ÁRFOLYAMON

a legköltségszerűbben teljesít.

200 millió koronás örökösödési illeték a Chotek uradalom után

Egy különös örökség, amelyben az örökösödési illeték nagyobb, mint az öröklött vagyon

(Saját tudósítónktól.) Az „örökös” fogalma általában, mint „szerencsés ember” él a köztudatban, ahol az „örökölni” szó annyit jelent, mint véletlenül, munka és érdem nélkül vagyonhoz, jóléthez, kényelemhez jutni. A közfelfogást azonban az alábbi és az ahhoz hasonlatos történetek bizonyára más felfogásra fogják bírni. Az amerikai gazdag nagybácsik és az itthon elégedő milliomos nagynénik köré szövődő nimbusz szétfoszlik, mert rideg számok és kiábrándító tények igazolják, hogy *ma még örökölni is gond és teher*. Ime:

A futaki uradalom, a Chotek-féle mintagazdaság, ugyis, mint sokmillió vagyon mindenki előtt ismeretes a Bácskában, ahol ez a birtok minden időben példaképe volt az intenzív mezőgazdasági kultúrának. Tartozékaival, az Ujfutak-begecsi pusztákkal, az Alpár-Irmavapusztai ménteleppel együtt a Duna bácskai oldalán körülbelül *huszezer katasztrális hold*. Az uradalomnak van téglá- és kendergyára, s méntelepe ma is felbecsülhetetlen értéket képvisel. Tulajdonosa gróf Chotek Rezső, tavaly, október 12-én halt meg. Végrendeletében nevének, a futaki kastély használatára mellett évi negyvennyolcezer korona életjáradékot biztosított, míg a sokmillió vagyon gróf Schönborn Ferenc és neje örökölték.

A hagyatéki eljárás folyamán — amelyben a végrendeleti végrehajtó szerepét dr. Mócs Sándor novisadi ügyvéd tölti be — gróf Chotekné és gyermekei igényt támasztottak a hatalmas vagyon egyéb tartozékaira is. A megfelelő bírói eljárások folyamatba tétele előtt megindultak az egyezkedési tárgyalások, amelyek jelenleg is folynak Novisadon, Bécsben és a csehszlovákiai Korompán, ahol Chotekéknek szintén nagykiterjedésű birtokai vannak. A tárgyalásokon Chotek Máriát és gyermekeit dr. Stiefelmayer kulai és dr. Latincsics novisadi ügyvédek képviselik, míg a Schönborn örökösök érdekeit dr. Jankovics Pál novisadi ügyvéd védi. A hagyatéki eljárás mind bonyolultabbá és komplikáltabbá vált, amikor *jött az agrárreform, amely a 20.000 holdas birtoktestből leszakított 18.000 holdat. Az uradalom elvesztette mintagazdasági jellegét, a parcellázott nagybirtokot holdankint 120 koronás bérösszege felosztották háborus önkéntesek között.*

Örökség helyett milliós örökösödési illeték.

Ismeretes, hogy az agrárreformot szabályozó törvény végleges elkészülése előtt a földbirtokreformot ideiglenesen négy évi kényszerbérlettel oldották meg, amely idő alatt a bérlők holdankint 120 koronát fizetnek a volt földtulajdonosoknak, de *ezen összeg egyharmadrésze is az államot illeti, úgy, hogy a parcellázott nagybirtok tulajdonosa csak évi nyolcvan korona bért kaphat egy hold föld után.*

Az „öröklött” huszezer hold birtoklása felett eddig megegyezni nem tudó örökösöknek most már mindössze csak kétezer hold van a birtokában, ezenkívül a kender- és téglagyár, valamint az Alpár-irmovai méntelep. A földbirtokreform további, ideiglenes végrehajtása alatt azonban fennforog annak valószínűsége, hogy ebből a meg maradt 2000 katasztrális holdból is kisajátítanak még — 1500 holdat.

Ezen a ponton komplikálódik aztán végképpen ez a bonyolult örökösödési ügy, miután az örökösök között folyó tárgyalásokra és a közbejött földbirtokreformra való tekintet nélkül *most folyik az örökösödési illeték megállapítása az egész huszezer holdas birtoktest után*. Ha az illeték kivetésénél a valamikori Wekerle-kormány alatt hozott törvények lesznek az irányadók, ez az illeték akkor is megközelítheti a 20 millió koronát, ha azonban a háborus értékelkedést is tekintetbe veszik, akkor az illeték eléri ennek az összegnek a tizszeresét is.

Illetékes helyeken szerzett információk szerint az uradalom földjeit átlagban és holdankint nyolcvanezer (80000) koronában fogják megállapítani. Ezt a számot, — amellyel ma már alacsonyban van értékelve egy hold föld ára, — alapul véve,

a 20.000 holdas birtok értéke egymilliárd és hatszázmillió korona, amely után a tizennygy százalékból kivetni szándékoztott örökösödési illeték kb. kétszáz millió korona.

A számok ilyen tömkelegében megszüdült agy is csak arra gondol az első pillanatban, vajjon a „szerencsés örökösök” birtokában maradt 2000 hold értéke eléri-e ezt a kétszáz milliós összeget? Egy kisszámítás mindenkit meggyőzhet ennek *az ellenkezőjéről*.

A Chotek uradalom sorsa ezek dacára sem tekinthető véglegesen elintézetnek, miután az ügyben érdekeltnek tudni vélik, hogy *illetékes helyen mindinkább az a felfogás alakul ki, hogy ezt a valamikor virágzó mintagazdaságot mentesíteni kellene az agrárreform alól*. Ebben az esetben azonban az állam olyan hatalmas összeggel volna kénytelen kártalanítani a tulajdonosokat, hogy azok akkor már minden különösebb nehézség nélkül kifizethetnék a 200 millió koronára kontemplált örökösödési illetéket. Egyelőre az örökösök folytatják a megegyezésre vonatkozó tárgyalásaikat egy olyan örökség felett, amelynek a sorsa egészen bizonytalan. Megtörténhetik, hogy az örökösödési illeték lefizetése mellett (200.000.000 kor.) az agrárreform újabb területeket hasít ki a megmaradt kétezer holdból. Ebben az esetben itt tíz évig bittel kell nekiverni az embe- reket az „öröklésnek”.

A közszükségleti cikkek bejelentése

A rendelet-tervezet szerint minden hónap 10-ig be kell jelenteni a közszükségleti cikkek raktári készletét

Beogradból jelentik: A minisztertanács tárgyalásainak naponként visszatérő anyaga a drágaság letörésének problémája, amellyel az elmúlt napokban az összes törvényhatóságok is foglalkoztak. A hozott határozatok nyomása alatt kapott megbízást a szociálpolitikai miniszterium arra, hogy egy részletes tervezetet dolgozzon ki a drágaság letörésére hozott törvény végrehajtására. A tervezet most elkészült és hamarosan minisztertanács elé kerül, ahonnan — elfogadtatása esetén — azonnal továbbítják az összes törvényhatóságokhoz.

A rendelettervezet négy szakaszból áll. Az első szakasz kimondja:

Közszükségleti cikkeknek tekintendők az élelmiszerek, az állat-takarmány, ruha, cipő, fűtő- és világítóanyagok, mezőgazdasági eszközök, mindazok a tárgyak, amelyek bizonyos vidékek életmódja folytán sürgős szükség-

leti cikkeknek tekintendők, valamint a közszükségleti cikkek előállítására szolgáló anyagok.

A továbbiakban a szabályzat előzetes övintézkedéseket ír elő. A közszükségleti cikkek felhalmozásának és rejtgetésének megakadályozása végett a termelők és kereskedők minden hónapban legkésőbb 10-ig kötelesek a raktárakon levő mennyiséget bejelenteni a hatóságoknak, amelyek ezt ellenőrzik. A kereskedők kötelesek az általuk árusított közszükségleti cikkek árait feltűnő helyen megjelölni.

A rendelet elleni vétségeket az árufelhalmozást, árfelejtést a többszörös viszonteladást (láncolás) a szállítások nemteljesítését, a piaci árak előzetes összevásárlását, a cikkek megsemmisítését, pénzbírsággal büntetik. A pénzbírságokból és az elkobzott árak eladásából befolyt pénzt a rendőrhatalóságok a Beogradban fennálló „szegényellátási alap” javára fizetik be.

Megszűnik a lecsatolt területekről Magyarországra özönlés

1923 nyarán tul nem lesz több beköltöző — Megkésétt a lakásépítési akció — 3000 kislakás helyett csak 800 épülhet az előirányzott egymilliárdból

Budapest, szept. 8. Az Országos Menekültügyi Hivatal kerepesi-úti műhelyeit felszabták és a műhelyekben lévő szerszámokat az egész felszereléssel együtt a Menekültügyi Hivatal elárvereztette. Ezzel kapcsolatban a Délbácska tudósítója kérdést intézett báró Horváth Emil államtitkárhoz, a hivatal elnökéhez, aki a következőket mondotta:

— Az árverés arra az örvendetes és szerencsés körülményre vezethető vissza, hogy a Magyarországra özönlők száma napról-napra csappan.

— A munkatelepen, ahol az árverés történt, azokat foglalkoztattuk, akik valamelyik lecsatolt területről ideérkezve, nem találtak maguknak foglalkozást s mi nem akarták, hogy tisztára csak a munkanélküli segélyt élvezzék. Voltak közöttük asztalosok, lakatosok, suszterek, kovácsok, az a rész pedig, amelyik nem értett semmilyen iparmunkához, fuvarozással foglalkozott.

— Most, hogy az idei özönlés csökkent, jobban mondva mind kevesebben és kevesebben jönnek a kisexisztenciák kategóriájából. Feleslegessé vált a dolgoztatóműhely.

— *Most már az a tömeg jön, az az optáló osztály, amely az intelligenciához tartozik.*

— Legfőként állami hivatalnokok és családtagjaik. Mi meglehetősen szigoruan vesszük a beköltözést. Ha váratlan incidensek, mint legutóbb Jugosziáviában történt, közbe nem jönnek, remélem, hogy a jövő év nyarára, az optálási határidőtől számított egy éven belül, megszűnik a beköltözés.

Báró Horváth Emil államtitkár ezután még a lakásépítési akcióról nyilatkozott.

— Amikor megkezdttük a lakásépítkezési akciót, egymilliárd korona volt előirányozva erre a célra, s ezért 3000 kislakást építhettünk volna. A háromezer kislakás felszabadított volna kétezeröttszáz elfoglalt vagont és külön ötszáz szükséglakásban levő menekült jutott volna rendes lakáshoz.

— Jött azonban a házfelosztlaás, jöttek a választások s ennek következtében az egész építkezési akció csak most indulhatott meg. Nem titkolom, hogy nem ez az egyetlen oka a szerencsétlenségnek, hanem az is, hogy a munkabérek és az anyagárak horribilisen emelkedtek.

— Az az egymilliárd, amely elegendő let volna háromezer lakás építésére, ma ennek éppen az egynegyedére elégséges, legfeljebb hetszázötven nyolcszáz kislakást építhettünk rajta. Ez pedig azt jelenti, hogy a tömegszálláson és szükséglakásban levőket el tudják helyezni, de vagyonban maradnak a vagonlakók, a kétezeröttszáz vagon nem szabadulhat fel, s tavasszal, amikor minden valószínűség szerint még meg fog indulni egy utolsó vándorlási mozgalom, lehetetlen lesz a nagyobb optáló tömeget másutt elhelyezni, mint vagonokban s a lefoglalt vagonok meg a vagonlakók száma csak növekedni fog.

Amerika sem lép be a Népszövetségbe

Washington. (Eredeti táv.) A külügyi hivatalban Genfből megkérdezték, vajjon Amerika belépne-e a Népszövetségbe, ha a versaillesi szerződés 10 szakaszát Amerika óhajának megfelelőleg megváltoztatnák. A válasz azonban elutasító volt, mert Harding ragaszkodik ahhoz, hogy az Egyesült Államok magatartásukat ne változtassák meg és azért visszakell utasítani minden ajánlatot, mely Amerikának a Népszövetségbe való belépését célozza.

HIREK

Borzasztó

A mint mondani szokás: az általános, minden vonalon való takarékoskodás elvének gyakorlati megvalósítása... Avagy: az ok-szerű pénzügyi politika... Esetleg: az ál-lamháztartás költségeinek redukálása, a fő-lösleges fényezés, vagy a jó ég tudja miért, de a napokban dobra kerül a városi autó. A H.100-as, a kiltűnő Daimler, Novisad szab. kir. város negyven lóerős, sikereiben gazdag multtal rendelkező, u. n. használt de jó karban lévő reprezentatív autója a legközelebbi napokban „nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében eladatik”. Fuccs hát a városi autónak, amelyen olyan jó volt néha elmélázni, hogy hiszen nem is olyan nagy a tisztviselő nyomor. Fényes, fekete és eddig szabad királyi tulajdoni képezett bordái ezentul nem lihegnek már a városház bejárata elé. A H.100-as ezentul másutt fog megállni. Alig husz lépéssel lejjebb, az autóstandon. Megveszi valami siber, vagy becsületes hadigazdag és a ringó, drága H.100-as, a korán kirugott, egyetlenül közalkalmazott autó ott fog ténferegni az autóstandon, mint sibertulajdon és várni fogja, mikor kívánja meg ragyogó bordáit egy másik siber. A H.100-asnak, mint vacak „privátulajdon” ezentul semmi respektusa sem lesz, ha végiggurul Novisad poros utcáin. A H.100-as már nem hatóság közeg, nem közalkalmazott, csak egy közön-séges taxi, amelyen száz szaladgál a Főuton. Vajjon megjavul-e a dinár, hogy kéthétre felmondtak a városi autónak? A szegény H.100-as katasztrófáját ma betetézék azzal, hogy a városház udvarára épített karsu garázsát babraktárrá alakítják át.

Borzasztó...

(cs)

— **Felkéretnek a „Délbácska” vidéki árusítói, bizományosai és hátralékos elő-fizetői, hogy a kiadóhivatallal szemben fennálló elszámolásait és tartozásaikat haladéktalanul rendezni sziveskedjenek.**

— **A királyi pár** — mint Párisból a Dél-bácskának jelentik — holnap látogatást tesz Millerand köztársasági elnöknel és neje-nél.

— **Az újságírók és a közönség találko-zása Novisadon.** A Jugoszláv Újságírók novisadi szekciója közli, hogy vasárnap, szeptember 10-én este az ujonnan átalakított „Slo-boda” kávéházban az újságírók és a közönség találkozót rendeznek. A szekció felhívja a no-visadi közönséget, hogy minél nagyobb számban jelenjék meg ezen a találkozón.

— **Radisics Lázárt neveztek ki Bács-megye alispánjává.** A Sztojkov Mózes alispán felfüggesztésével megüresedett bácskai alispáni állást a belügyminiszter Radisics Lázár sombóri polgármesterrel töltötte be. Radisics polgármester a kinevezést elfogadta és rövidesen már el is foglalja hivatalát.

— **Petőfi-ünnepélyt rendeznek Páris-ban is.** Párisból jelentik: A Petőfi-centenárium megünneplésének előkészítésére, írkból, költőkből és tudósokból legközelebb egy bizottság fog alakulni, amelynek feladata volna Franciaország közvéleményét az ünnepélyre elő-készíteni. Az ünnepségre, melyet a jövő év januárban rendeznek meg, a Sorbonne egy Petőfi kiadást is tervez, amely a költő legis-mertebb költeményeit fogja tartalmazni. A dí-szes műhöz Bonnefon írja az előrészt. Buda-pestben a párisi Petőfi-ünnepély híre nagy hatást keltett a budapesti Petőfi-társaságban és fokozottabb cselekvésre ösztönzi a Petőfi-ün-nepély előkészítőit. A grandiózus tervezet szerint az ünnepélyek már az ősszel kezdetüket veszik. A program szerint az első ünnepély október 8-án lesz, amikor Félégházán leplezik Petőfi szobrát.

— **Apollo-mozgó: Ma: Monte Carlo. Vilmos excsászár megnősült.** Bécs-ből jelentik: Vilmos császár Dornban nőül vette Charlotte Benthen Hermina hercegnőt, de a házasság hírére a családi gyász miatt csak ok-tóberben teszik közzé. A hercegnő György Já-nos hercegnek volt a felesége. György a hábo-ruban elesett és öt gyermeke volt.

— **Karlócán** a múlt héten tartották meg a községi választásokat. A választásokon a ra-dikálisok 6, a demokraták 5, a horvát blokk 6, az agrárpártiak 2 és a klerikálisok 1 mandá-tumot nyertek el.

— **A szovjetrubel kurzusa.** Párisból jelentik: Az orosz birodalmi bank augusztus 10-én egy dollárért tizenkétmillió szovjetrubelt fizetett.

— **Lengyelország államadóssága.** Len-gyelország államadóssága az 1921. év végén kitett 283 millió dollárt. Ebből a legtöbbet az Egyesült Államok hiteleztek (184 millió dollárt). Azután következnek Franciaország 63, Anglia 18, Olaszország 7, Hollandia 6 és Norvégia 3 mil-lió dollárral.

— **Kik voltak Shakespeare szülei?** Az évszázados polémiában, mely akörül támadt, hogy kik tulajdonképpen a legnagyobb angol költő Shakespeare szülei, most egy új véle-mény hallatszik. Cartier amerikai tábornok, aki sokat foglalkozott Shakespeare-kutatásokkal ma azzal a szenzációs meglepetéssel lép a világ elé, hogy William Bacon — ez volt Shakespeare tulajdonképpeni neve — nem másnak, mint Tu-dor Erzsébetnek, az angol Erzsébet „szüz királyné” természetes fia. Cartier tábornok a há-boru alatt az amerikai vezérkar kriptográf osz-tályának főnöke volt. Áttanulmányozott egy régi titkos írásban írott Shakespeare kéziratot és kitűnt, hogy ez a nagy költő önéletrajzát tar-talmazza. Bacon-Shakespeare leírja, hogy az ő tulajdonképpeni neve Tudor William, hogy az ő adoptív neve Bacon, anyja pedig a „szüz királyné”-nak nevezett Erzsébet angol királyné. Róla ezeket írja Shakespeare: „Ő aki a világra hozott pokoli tervet eszelt ki az én életem el-len. Születésemkor, fájdalmi dacára, minden anyai ösztön dacára folyton ezt kiáltotta: Őjé-tek meg!” Az orvos mégis megmentette a gyer-meket és Lady Anna Bacon kérelmére, kinek gyermeke éppen ezidőtájt halt meg, Erzsébet neki adta a kis Williamot és adoptálta. Így nyerte el a Bacon nevet. A titkos iratban Sha-kespeare leír egy drámai jelenetet, mely lejá-t-szódot egyszer közte és anyja között: „Őn az én gyermekem — mondotta Erzsébet — de mivel rendkívül tehetséges, nem fogom tűrni, hogy Anglia fölött uraljon, hogy uraljon anyja felett”. Bacon megtudta, hogy atyja Leicester gróf volt, Lady Anna férje. Erzsébet szerelme a gróf iránt oly nagy volt, hogy féltékenységből meg is ölette a gróf feleségét. A rendki-vüli érdekes leleplezés még természetesen szakkörökben nagy vita fogja követni, Cartier tábornok azonban biztos a dolgában és új fel-fedezéseket ígér.

— **A subotici újságíró kongresszuson a jugoszláv újságírók országos egyesületé-nek elnöke kijelentette, hogy az SHS állam polgárai között nem ismer faji, nemzeti és felekezeti különbségeket. Ez a kijelentés bizonyára dicséretére vált volna egy külügy-miniszternek is. Utána a subotici szekció elnöke emelkedett szólásra, aki már kevésbé barátságosan a magyar sajtót a „régí re-zsim” anakronisztikus maradványainak ne-vezte. Nem értjük igen tisztelt kollégánkat. Nem értjük, hogyan lehet ilyen kézzelfogha-tó, amikor tanulhatott volna az előtte el-hangzott nyilatkozatból legalább — udva-riasságot. Vajjon anakronizmusnak, vagy pandant-nak szánta-e nyilatkozatát?**

SPORT

* **A NAK holnapi lövöldei nagy szü-reti multságának sikere biztosítva van.** A város közönsége mind fokozottabb izgalommal várja a nagyszabású programmal összeállított multság lefolyását, amely biztosan a szezon legszebb multsága lesz. A kerékpárversenyre benevezettek pont 3 órakor indulnak. Utána számos itt még nem látott nyári szórakozás. Este nyolc órakor a dalárdák hangversenye, majd tánc elsördendi zene mellett reggelig.

* **A NAK holnapi multságával ka-pcsolatos Novisad-Temerin és vissza országuti kerékpárversenyre a következők neveztek be:** Csillag György, Folkmann Károly, Somogyi Bandi, Hadadi István, Kovács Pál, Szilávkovics Gusztáv, Német András, Bogojevics Jęfta a

NAK-ból; Szóke Kálmán az NTK-ból; Kova-csevics Vojin az OSKV-ból.

* **Nagy titkot rebesgetnek sport-körökben.** Nem kisebb dologról van szó mint arról, hogy három sportférfiu, kik eddig három különféle sportegyesületben vezérszerepet vit-tek — egy új sportegyesület megalakításán fáradoznak.

* **Breznik,** az NTK kiváló centercsatára hír szerint gyengélkedik emiatt csapata néhány hétig nélkülözni fogja.

* **Bertók** eltávozásáról szóló hír nem felel meg a valóságnak.

* **A román trónörökös** utasítására aki tudvalevőleg szenvedélyes sportember Romániában eltörölték a mérkőzések után járó vigalmi adót. Nálunk a mérkőzések után járó adót az állam már régebben eltörölte, csak a városi adó nehezedik ólomsúlyával sport-egyesületeinkre.

* **Uj norvég távolugró rekord.** A chris-tianiai Hansen 7:24 méterrel új norvég távol-ugró rekordot állított fel.

* **Köln—Budapest** városközi birkózó-verseny lebonyolítása céljából tárgyalások foly-tak, melynek eredményeként még szeptember hónapban Budapest birkózói Kölnbe utaznak az első versenyre. A kölniek még ebben az év-ben viszozozzák a látogatást.

* **Budapesti athléták Bécsben.** (Ere-deti távirat.) A budapesti magyar athléták leg-jobbjai csütörtökön és pénteken Bécsben star-toltak. Az első nap eredményei:

Ezerméteres futás. Első: Frick (osztrák) 2 p. 37 mp. Második: Benedek (MAC) aki csak mellszélességgel maradt le.

Súlydobás. Első: Vallay (MAC) 12 m. 83 cm.

Százyardos futás a nagy aranyéremért. Első: Kuruncy (MTK) tíz mp. Rudugrásban első Hadelsteiner (osztrák) 3 m. 65 cm. Másod-ik: Hadházy (Debrecen) 3 m. 20 cm. Öt-ezer méteres síkfutás, első: Bedorff (Frankfurt) 15 perc, 34 mp. Második: Várady (MTK). A 100—200—300—400 méteres stafétában első Mac. 2 p. 13 mp. Távolugrásban első Egge (Bécs) 7 m. 10 cm., második Molnár (Székes-fehérvár) 6 m. 72 cm. Négyszer négyszázmé-teres stafétában első MTK 3 p. 40 mp. alatt.

— **Bácska—Spárta (Zagreb) 3:0 (1:0).** Szép játék után a Bácska győz, mely egész idő alatt határozott fölényt mutat.

* **Sand—Zombori SpE 6:0 (1:0)** Bajnoki mérkőzés. Mindvégig szép, izgalmas mérkőzés egyenlő ellenfelek között. A II. félidő 30 percekig 1:0-a állt a játék, de akkor gyors egymásutánban a Sand öt goalt lő.

— **Zsak—Amatőr 3:2 (1:1)** Másod-osztályu bajnoki mérkőzés.

Közgazdaság

Budapesti terménytőzsde szeptem-ber 7-én: Hivatalos árfolyamok: Buza tisz-vidéki 7450—75, egyéb 74—7450, 78 kg.-os 7550—76, egyéb 75—7550, rozs 55—56, ta-karmányárpa 63—65, sörárpa 68—72, zab 6150—6350, tengeri 80—81, repce 14000—14500, korpá 46—50.

Budapesti élelmiszerpiac szept. 7-én: Zöldbab 56—60, zöldborsó hüvelyes 60—70, burgonya 26—30, ugorka 15—30, tök 10—12, gyalulva 36, vöröshagyma 66—76, fokhagyma 86—90, káposzta 36—44, savanyított 70, vör-örskáposzta 40—60, kel 30—36, zöldkükörca 8—10, paradicsom 25, kalaráb 3—8, tojás 16—17, tejfel 120—140, habtejszín 320, tej 28, tehénturó 80—90, kevert 170—180, juhturó 240—260, trapista és óvári sajt 360—400.l. teavaj 600—640, főző-vaj 540—580. Alma 30—60, körte 40—50, görögdiñnye 16—20, sár-gadiñnye 24—40, szőlő 40—80, szilva 20—40.

Budapesti takarmányvásár szeptem-ber 7-én: Az összes szálas takarmányszalma és alomfélékben a felhozatal 152 szekéren 200.000 kg. összsúlyban. A vásár közepes, árak: muharszéna 2200—2500, lucernaszéna 2500, zabos bükköny széna 1800—2800, ta-karmánynád 4.50, alomszalma 1000—350, zsup-szalma 1200—400, réti széna III. csomagolásra 850—1400 m.-kint, zsupszalma kévékint 4—5 kg.-os 60—70 korona.

Tőzsdei árfolyamok

Zagrebben a dollár 72-re esett.

Beograd, szept. 8. Francia frank —
dollár — osztrák korona — csehszlovák ko-
rona — magyar korona — márka —
lei — léva — London 375 — Páris 615,
Newyork 79 — Genf — Milanó 345, Róma
— Prága 275, Berlin 640, Bécs 018, Bu-
karest — Budapest 393, Szófia — Sza-
loniki 20750. Zürich 148750.

Zagreb, szept. 8. London 340—345,
Newyork 72—73, Milanó 330—340, Páris 610
—630, Prága 260—275, Berlin 625—680,
Zürich 1450—1470, Bukarest — Budapest
320—340 Bécs 012—014, Genf — Amster-
dam — Szófia — Varsó
Brüsszel —

Zürich, szept. 8. Zárlat. Berlin 040
(0425), Hollandia 205— (205—), Newyork
527— (52625), London 2349 (2351), Páris
4090 (4135), Milanó 2285 (2295), Prága
1740 (1840), Budapest 02250 (0245), Zagreb
155 (155), Varsó 00750 (0075), Bécs
000750 (00075), bélyegezett osztrák korona
000875 (000875).

A novisadi terménytőzsde hivatalos
jegyzései 1922. szept. hó 8-án. Bácskai buza
77 kg 2% kínálat 445 kereslet 442 kötés
445 (500 mm), bánati buza kötés 440 (200 mm),
bácskai buza 2° franko Beograd kereslet 460
kötés 460 (1000 mm), bácskai árpa 64—65
kg kínálat 37750, bácskai zab kínálat 325
kötés 330 (250 mm), bácskai tengeri Novisad
vidékről kínálat 380 kötés 380—38250 (4700
mm), szerémi sárgabab kínálat 38750 kötés
38750 (100 mm), bácskai fehérbab kínálat
405 kereslet 400 kötés 40250 (300 mm),
bácskai nullásliszt kínálat 645 kötés 64375—
645 (450 mm), főzöliszt kínálat 620 kötés
61875 (200 mm), kenyérliszt kínálat 555 kötés
570 (50 mm), bácskai buzakorpa kínálat 21250
kötés 21250 (100 mm). Irányzat gyenge.

Felelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső
Kiadótulajdonos: Fáth Ferenc és társai

Apró hirdetések.

Fiatal FOGTECHNIKUS
állást keres. Cím a ki-
adóhivatalban.
3531-1

IZLESES NYOMTAT-
VÁNYOKAT készít Novi-
sádon a Gutenbergkönyv-
nyomda, Szabadság-tér 1.

Hirdetések.

Eladó 1/4 hold telep Futaki-
uti villamos végállo-
máznál. — Bővebbet
Brezovszky szanatorium. 3532-1-2

Egy könyvelő és levelező

ki a szerb, magyar és német
nyelvet szóban és írásban
birja, a délutáni órákban
állást kaphat. — Cím a ki-
adóban. 3530-1-3

Eladó egy éves 1—2

FARKASKUTYA.

Cím a szerkesztőségben.

Elsőrendű tűzifa

Bükk hasábfu waggon és hajó-
tétélekben minden mennyiségben
a legkedvezőbb áron kapható
DORDE BIRDIĆ

3381
8-0 Novisad, Futoška ulica 2. szám.
Telefon: 189. — Telefon: 189.

BENZIN,

amerikai PETROLEUM
és ugyan olyan OLAJOK

STANDARD OIL COMP.
termékeiből minden meny-
nyiségben kapható 3533-1-3

Komlós Testvéreknel

Novisad. — Telefon: 391.

GÉPIRÓNÓ, 3523-1

ki egyéb irodai teendőben is
járta és a szerb nyelvet is birja,
azonnali belépésre kerestetik.

Transport D. D. Novisad, Jevrejska ulica 13.

VASÁRUK,

rudvasak, Winter-kocsitengelyek, méretiemező,
tető-zár-cső-horgany-horganyozott és fehér-
bádóg-lemezek, öntött tűzhelylapok, öntött
lemez kész tűzhelyek, ekék, ekekések, szerszám-
acélok, sodrony, sodronyszegők, szerszámok,
csavarárúk, hitelesített üzleti egyensúlymérle-
gek, épület és butorvasalások, kapitelek, asztal-
lábak, dísz-fafaragványok, kovácsészén, kátrány,
valamint egyéb vasárúk állandóan nagy válasz-
tekben raktáron 2369

KUSZLI GYULA

vaskereskedésben Novisad (Ujvidék) Temerini
utca 8. szám alatt.

Utazót,

aki a papir- és a grafikai
szakmában járta, jó fizetés
mellett azonnalra keres a
Grafika R. T. Novi Sad.

3519-2-3

5 szobás lakásnak

könnyen átalakítható raktárhe-
lyiség tiszta téglá épületből,
és 1 jókarban levő hintó eladó.
Bővebbet a kiadóban 3385-0

APOLLO szept. 7-8-9-10.

MONTE CARLO

Rendkívül érdekesítő kalan-
dordráma 5 felvonásban.

Főszereplők:

**FRIEDRICH ZELNIK
és RESSEL ORLA.**

Teljesen egyedülálló pékmester,

özvegy vagy elvált aszony isme-
rettségét keresi házasság céljából.
Fényképpel ellátott ajánlatokat „Szolid”
jelige alatt „Schmolka” hirdetőroda
Futoška ul. 24. továbbít 3534-1-2

Legolcsóbb beszerzési forrás!

Szódás és kracherlis üveg

minden nagyságban. FEJEK és mindentéle
GUMMIÁRUK,
SZÉNSAV,
ÉLESZTŐ.

Naponta friss szétküldés. — Állandó
raktár Novisadon

Schossberger Gyula cégnel

Futoška ulica 29. 3535-1-3

Családi ház

ujjonnan épült 3 utcai szobá-
val, 1 konyha és a megfelelő
melékkelhelyiségekkel azonnal el-
adó. Cím a kiadóban.

3400
1-3

A közeledő iskolaidény alkalmából
felhívom a zárdaintézetek és a kántor-
tanító urak b. figyelmét a kiadásom-
ban megjelent **Léh Jakab** egyházi
karnagy által összeállított

JUBILATE DEO

című ifjúsági ima- és énekeskönyvre,
amelyből kórlátlan mennyiség kapható.
Ára felvászón kötésben 750 dinár,
egész vászon kötésben 10.— dinár.
Viszontelárusítóknak árendegmény.

ÁBRAHÁM JÁNOS

könyv- és papirkereskedése Novisad,
Sándor király u. 9. szám.